

Prisbelönt film ljudtekniker

2009 års British Academy Film TV Award är en prestigefylld utmärkelse som tilldelats film ljudteknikern Bosse Persson, Europa Sound för bästa ljudinspelningsarbete tillsammans med Paul Hamblin mixning, Iain Eire dialogläggning och Lee Crichlow effektläggning för arbetet med "BBC-Wallander". Totalt blev det fyra utmärkelser till brittiska tv-filmerna om Ystadspolisen; bästa originalmusiken, bästa foto, produktions design, och bästa ljud. Inspelningsteamet bestod av Bosse produktions mixning Wille Pettersson-Berger bom och Marcus Hadriz 2nd bom. Bosse är ingen nybörjare utan har bortemot 70 filmer bakom sig enligt IMBd databasen. Jag träffade Bosse Persson en lugn helg i hans stuga i Dalarna och vi pratade om jobbet som film ljudtekniker och det framkom en del intressanta synpunkter.

Bosse Persson har ju många decennier bakom sig som film ljudtekniker på plats och har funnit att det är där han trivs bäst, även om det kan vara en hel del strapatser och hårt arbete. Bosse längtar inte till den varma studion och efterarbete, utan står gärna i snålblåsten och tar det som en utmaning att skapa bästa möjliga ljudinspelning. Det Bosse skapar är en solid grund som det efterföljande arbetet vilar på. Lyckas man med ett bra synkront ljud på plats så underlättar det enormt för efterarbetet och lyfter den slutliga filmens kvalitet. Förvisso kan man eftersynkronisera, men det kan kosta stora summor eftersom skådespelare

skall in i studion i efterhand och eftersynk är svårt att få lika levande som en bra synkron dialog. Bosse ser tyvärr en trend att färre unga är intresserade av att jobba som film ljudtekniker på plats, han tycker att fler borde prova på den fina känslan av att jobba i ett team och tillsammans skapa något som publiken uppskattar och att det är värt att ta utmaningarna.

Diplomati är mycket viktigt

När vi diskuterar vad som gör en bra film ljudtekniker kommer tekniken en bit ner på listan, diplomati är det allra viktigaste. Att skapa goda förhållanden under inspelningen, att få skådespelarna förstå

att ljudtekniken är till för att få fram deras röster till publiken. Tekniken kan ibland uppfattas som hot med alla sladdar och antenner och då gäller det att skapa en god och förtroendefull relation. Det viktiga med jobbet är att på ett diplomatiskt sätt finna optimala lösningar för ljudinspelning tillsammans med foto, ljus, scenografi, regi och skådespelare. Genom åren tycker Bosse att ljudteknikerns status har förbättrats och att det är självklart att man är två som jobbar med ljudet på spelfilm och TV serier.

Bosse hävdar vikten av att vara väl förberedd med tekniken, men framförallt att vara påläst på manuset. Han nämner sin

kollega Stefan Ljungberg, branschens bästa bommare som Bosse ofta jobbar med "han kan manuset bättre än skådisarna".

Nagra rullband

När vi talar teknik då och nu, så kommer vi in på den Schweiziska bandspelaren Nagra som under 40 år varit standard för film ljudtekniker över hela världen. Den sista filmen Bosse gjorde på rullband och Nagra IVS var "Kommer du med mig då" år 2003. För den fick han och Stefan Ljungberg en guldbagge för bästa ljud. Nu är emellertid rullbandseran slut eftersom tillgången på band är mycket begränsad. Mot slutet av "Kommer du med mig då" fick Bosse rekvirera rullband från USA för att kunna slutföra arbetet. Nu är det Aaton Cantar som gäller med alla dess fördelar, fler kanaler och enklare hantering av dagstagningar. De kan överföras till en separat hårddisk eller tankas över via nätet på FTP. Det rör sig om 1 till 2 GB per dag dessutom är ljudrapporten är integrerad i denna datafil.

Bom eller radiomikrofoner

Många tror att det är enbart radiomikrofoner som gäller nuförtiden, men detta dementeras starkt av Bosse, en mikrofon på bom är ännu det absolut det bästa. En skicklig tekniker på bommen är extremt viktigt för en bra kvalitet på dialoginspelningen. Radiomikrofoner är

användbara när inget annat fungerar och nödvändiga för att få ett användbart stödljud för senare eftersynk. De mikrofoner som Bosse för det mesta använder av det tyska märket Schoeps.

Bröders återförening efter 30 år

Bosse arbetade nu i somras, på nästa Wallander, tillsammans med sin Bror Tommy som boom operator. Tommy for till USA 1979 och har sen dess arbetat i Hollywood, Det blev en

återförening efter 30 år som visade sig vara mycket lyckad. Detta visar också hur Bosse ser på vikten av en riktigt bra förmåga på mikrofonbommen. Det skall bli spännande att se och framförallt höra resultatet.

Senaste nytt

Mer Brittiska utmärkelser är nu på gång, det finns nominering för BBC - Wallander för en RTS Craft Award som delas ut av Royal Television Society.